

Liturgia online – <http://www.liturgia.hu>

Szerző Füzes Ádám

Cím Manlio SODI - Alessandro TONILIO, Concordantia et Indices
Missalis Romani (Könyvismertetés)

Megjelenés Liturgikus levelezőlista, 2002.10.31.

Tárgyszavak Szemle

Könyvismertetés:

Manlio SODI - Alessandro TONILIO, Concordantia et Indices Missalis Romani.

Editio typica tertia, Libreria Editrice Vaticana, Citta del Vaticano 2002. (p. 1964, 82 Euro)

A liturgikus szövegekkel dolgozó teológusok, fordítók számára jelentett nagy meglepetést a vaskos kötet. A meglepetés nem a könyv műfajában rejlik, hiszen konkordanciát eddig is adtak ki a misekönyvekhez. Azonban a legutóbbi, az 1975-ös második kiadású Missale Romanum-hoz csak 1983-ban jelent meg a szerzői után csak Scitker-Slaby-nak becézett nagy zöld konkordancia, addig az idén tavasszal megjelent harmadik kiadás kereső kötetét már ősszel kézbe vehetjük.

A sorozat

A kötet Manlio Sodi szalézi szerzetes, a római szalézi egyetem teológiai dékánja és a Rivista Liturgica főszerkesztőjének nevéhez fűződik. Ő a szerkesztője is (egy hónappal ezelőtt bekövetkezett haláláig Achille Maria Triacca professzorral együtt) annak a sorozatnak is, melyben ez a kötet megjelent. A Monumenta Studii Instrumenta Liturgica (MSIL) folytatása a Monumenta Liturgica Concilii Tridentini (MLCT) hat kötetének, melyben a trentói liturgikus reform szerzőinek eredeti kiadásait adták ki kétszínnyomásban, az eredeti fotómásolataival, de a margón modern rubrikaszámozással, indexek segítségével kereshetővé téve az egyes imaszövegeket. A MSIL nevéhez híven liturgikus munkaeszközök akar a szakértők kezébe adni. Mintegy húsz kötetében találunk nehezen hozzáférhető középkori és későbbi műveket latin-olasz kiadásban (pl. Borromeo Szt. Károlynak a liturgikus felszerelésekről szóló kézikönyvét, Durandus Rationáléját, III. Ince oltáriszentségtanát), tanulmányköteteket és az aktuális liturgikus könyvek segédköteteit (pl. a teljes olvasmányrendet kereshetően bemutató kötet). Utóbbihoz tartozik a szemlézett opus.

A kötet

A kötet négy részből áll:

1. A Missale Romanum szövege. Itt csak az imádságszövegeket (eukológiák, mint pl. könyörgések, antifónák, kánonok, prefációk), mindenféle formázás nélkül, apró betűvel, rubrikák nélkül közlik, 190 oldalon.
2. "Concordanza verbale", vagyis maga a konkordancia. Ebben a misekönyv összes szavát megtaláljuk (kivéve "et, tibi, non" stb.), eredeti ragozott alakjában (kivéve a "-que" toldalékot). Nem csak a lelőhelyet határozza meg konkordancia, hanem 3-4 szót hoz előtte és utána is, így a mondaton belüli összefüggés megértését segíti. A fordító

számára nagyon hasznos ez, amikor egy nehezebb szó jelentését kutatva meg akarja tudni, hogy az adott latin szót a liturgikus szöveg máshol milyen vonzatokkal, szavakkal használja együtt.

3. Index: Itt egyszerűen a szövegek kezdősora szerint kereshetünk.

4. Függelékek. Két függelék található a kötet végén. Mind a kettő a misekönyv összes szavát sorolja fel, az első abc rendben, a második pedig az előfordulás gyakorisága szerint. Utóbbi érdekessége, hogy a Domine szó pl. 1453-szor szerepel a misekönyvben.

A bevezetőben említettem már, hogy elsősorban liturgikus teológusoknak, fordítóknak és nyelvészeknek lesz hasznos segédeszköze e kötet. Minden teológiai könyvtárnak is érdemes lenne beszereznie, mint munkaeszközt.

Füzes Ádám MALEZI